

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe un um. . . 7
Pe o lună . . . 2
Nrul de Duminecă
pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 il.
Manuscrise nu se ina-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Aviz abonafilor.

Aducem la cunoștința abonafilor noștri că peste 8 zile vom trimite tuturor celor cari nu și-au achitat încă abonamentul chitanță (postai megbizás) despre sumele cu cari ne datorează, rugându-i să le răscumpere când li-se vor prezinta din partea oficiilor poștale.

Cei cari nu doresc să li-se trimită chitanță, sânt rugați să trimită abonamentul până la 4 Martie n. când se vor expedia chitanțele.

In acelaș timp avizăm pe toți că celor cari vor refuza răscumpărarea chitanțelor le vom suspenda trimiterea gazetei, iar abonamentul il vom încasa prin avocatul nostru.

Apelăm la sprijinul tuturor abonafilor noștri, rugându-i să fie seamă de marile sacrificii ce le aducem în interesul ziarului și să achite sumele ce ne datorează.

Abonamentul:

Numărul de zi

Un an . . . . . 24 cor.
6 luni . . . . . 12 »
1 lună . . . . . 2 »

Numărul de Duminecă

Un an . . . . . 4 cor.
6 luni . . . . . 2 »

Red. și Adm. Tribuna.

O comisiune pentru studiul reformei electorale.

Chestiunea reformei electorale este pusă de vre-o 8 ani în discuție. Când opoziția ungurească a început lupta ei istorică pentru concesiile naționale în toamna anului 1902, atunci reforma electorală a fost pusă din nou, dar nu pentru întâ oară în discuție. Argumentul ei de căpetenie împotriva guvernelor liberale și pentru concesiile naționale a fost faptul că, deși ea se găsește în minoritate, totuși majoritatea opiniei publice ungurești, pe care ea o confundă cu a țării întregi, e pentru ea și nu pentru majoritatea liberală. Guvernul și majoritatea liberală a camerei nu sânt expresia adevărată a țării, se spunea atunci. E o majoritate meșteșugită, răzimată pe un sistem electoral învechit care îngăduie ca minoritatea alegătorilor să aleagă majoritatea deputaților, pe când, invers, majoritatea alegătorilor este țărnută într'un număr mai mic de circumscripții electorale. Se făceau socoteli și calcule exacte, dovedind în mod neîndoios că opoziția, aleasă în circumscripții având fiecare câte un mare număr de alegători, reprezintă mai multe voturi decât majoritatea aleasă în circumscripții mărunte și numeroase, unele cu un număr de alegători ridicol de mic.

De aici se scotea încheierea că minoritatea deputaților reprezintă majoritatea cetățenilor și se scotea îndreptățirea întregii lupte naționale ungurești.

De-atunci încă se cerea cu stăruință crescândă o schimbare radicală a legii electorale. Ne-aducem aminte când înainte de căderea partidului liberal, într'o sedință istorică, șeful opoziției, d. Franz Kossuth, proclama reaua lege electorală drept pricina de căpetenie a nemulțămirii în țară. Sentimentul permanent de nedreptate ce stârnea legea aceasta era înfățișat ca pricina de căpeterie, focarul ascuns al tuturor nemulțămirilor. Capul guvernului, contele Tisza, a recunoscut trebuința reformei electorale și părerea asta devenise o axomă politică.

Nu mai cercetăm cauzele pentru care reforma nici până azi nu a fost înfăptuită, fiind prea cunoscute. E fapt însă că cu cât ea se zăbovea, cu atât crescuse și discuțiile în jurul ei, cu atât sporise mai mult proiectele oficiale și mai ales neoficiale pentru realizarea ei. Afară de cunoscutele proiecte ale d-lui Kristóffy și al coatelui Andrassy, o literatură întreagă s'a născut în jurul reformei electorale. Opinia publică ungurească a fost luminată prin sute de articole, prin zeci de broșuri și studii, prin nemăsurate conferințe, discursuri și discuții publice asupra acestui subiect.

Se întreabă însă: ce s'a făcut din partea noastră pentru cunoașterea, analizarea și luminarea chestiunii din toate laturile și punctele de vedere?

Partidul național român a fost cel dintâi din toate partidele țării care a înscris votul universal în programul său, înaintea tuturor partidelor ungurești. Toată politica

Kazimierz Tetmayer.

MAREA.

Diavolul li adusesese pe semne pe Jendrek Mahozok, țaran din Ratulov, tocmai în America. Acasă, o sărăcie, să te ferească Dumnezeu!

Țăranul nu mai era tânăr, așa că nu fu chip să și agonisească ceva nici aici. Un gospodar din satul lui care se înapoiasse din America, li împuiase urechile că acolo câștigă banii oricine, fie tânăr ori bătrân.

Și nu era adevărat.

Femeia și copiii nădăjduiau că țăranul le va trimite de pe acolo o hârtie de o sută de ruble, dar în zadar le era așteptarea.

Dela o vreme, lui Jendrek li fu frică să se mai apuce de vre-o treabă căci cum apuca de se tocnea undeva, li și goneau. Era prea bătrân și prea neputincios.

Acu, era vorba cum să se întoarcă el iar în satul lui. Bani, nici lețcaie măcar. Și Jendrek Mahozok din Ratulov se duse la malul mării și porni să se plimbe în sus și în jos pe mal.

Pustiul de jur împrejur. Stelele luciau. Noapte de vară. Tăcere adâncă.

Țăranul se plimba și se gândea.

Trecuse un an și jumătate de când se pornise de acasă. Umbra flămând, sdrănteros și neșpalat. Cine știe ce o mai fi și pe acasă. De mai bine de o jumătate de an nu mai scrisese

nimic și nici el nu-l scriau. N'avea gologani nici de o marcă și nici el nu vor fi având.

Ce viață! Pedepsă dumnezeiască. Și acolo va fi dănuind sărăcie și foamete, dar ori cum, aveau un adăpost și patru păreți. El n'avea nici loc de dormit nici cu ce să și acopere oasele ca să nu tremure de frig peste noapte.

Cătă înspre apă.

Ori-cum, tot au un adăpost, neamuri...

Cătă înspre apă. Acasă, acasă! Dar cum? Cu doi gologani nu e chip să ajungă în sat. Și nici pe ăștia nu i are. »O apă, apă blestemată!« suspină Mahozok și amenință cu pumnii.

Apa se întindea liniștită ca și lăculețele din Rohaci. Atât de liniștită că acum nu mai văzuse Yendrek Mahozok niciodată marea.

»O apă blestemată!« Dar apa nu făcu nici un creș. Ce și-am făcut? De ce mă țil tu în loc? De ce nu te înduri? Cu ce și-am greșit? Nici să te trec sărind, nici în zbor, nici pășind nu se poate. Tu îneci omul cât ai clipi, ca pe un pisoi. Pentru tine om, șoricel ori pisică, tot una și-e.

Dincolo vii și cum te-ai adunat? Te a zvirlit pământul ori te-a trimis cerul ca o pedeapsă dumnezeiască? Cum de nu simți nici milă, nici îndurare? De ar fi să umbli o mie de poște pe pământ tot așa ajunge. Pustiurile mi ar lăsa calea, munții i ași trece. Dar tu... nu. O, apă afurcisită și grozavă!

Marea liniștită clipi stelarilor.

Abuzi calzi se ridicau din ea. Hendrik Mahozok stătu în loc și ascultă. Nici un zgomot. Înaintea lui, marea tăcută, întinsă și caldă, se pierdea în nemărginită. Tăcută, adormită, adâncă.

Apă, și în tine e Dumnezeu ca în toate pe lume. Și dacă Dumnezeu e peste tot, atunci va fi și în tine. Și de e în tine, atunci ești a lui. Și de ești a lui Dumnezeu, atunci nu poți fi rea. Cum se face atunci de nu-l e lui Dumnezeu milă de oameni? Ba l-e milă. Și de-l e lui milă, atunci ești și tu îndurătoare căci ești a lui.

Nu știu, mi-e mie capul amețit, ori așa o fi?... Dumnezeu e milostiv. Atunci ești și tu căci ești a lui.

Aburi calzi ies din mare și tăcerea ei e amețitoare. Ca și când te-ai putea alinta în poala ei uriașă.

Yendrek Mahozok din Ratulov nu mai băgase de mult ceva de mâncare în gură. Nici el nu mai ținea minte de când. Dar nici cei de acasă nu vor fi având ce mânca. Și cum se învârtea el tihnit de foame pe malul apei în America, tot așa s'ar fi învârtind și ai lui prin casă, acolo, în satul lui.

Dumnezeu a făcut lumea, Dumnezeu e milostiv și lumea trebuie să fie tot așa. Și apa e și ea o lume ca și pământul. Te-am blestemat, dar n'o s-o mai fac. Mă încred în tine ca și în sfântul pământ.

Tot o mână v'a făcut pe amândouă, mâna dumnezeiască... Să nu faceți rău omului și să vă îndurați de el. Sănuți pământului ca și unda apei, să fie leagăn omului.

Apoi Yendrek Mahozok din Ratulov, sări în mare ca să-l ducă ea pe undele ei, acasă în satul lui.

Tradusă de Lia Hârsu.

și toate schimbările lui de tactică din cele din urmă două decenii și mai bine au fost călăuzite în fond de aceeași chestie: *chestia legii electorale*. Intrarea în pasivitatea parlamentară a fost motivată cu nedreptatea actualei legi electorale, care nu îngăduie manifestarea liberă și credincioasă a popoului nostru.

Ieșirea din pasivitate, activismul parlamentar, s'a făcut, în definitiv, tot cu scopul de a începe din nou lupta pentru o *lege electorală europenească*. De atunci, multă mită împrejurărilor, chestiunea s'a pus în discuțiune mai curând decât se nădăjduise și tovarăși puternici și nebănuți ne-au venit în ajutor în lupta pentru o lege electorală mai dreaptă.

Dar trebuie să ne întrebăm din nou, ce am făcut noi pentru limpezirea chestiunii? Afară de studiul dlui Eugen Brote: »Românii din statul ungar«, nicăiri chestiunea nu a fost luată în analiză, pe cât ne amintim. Oricât de luminos și științific, însă, studiul dlui Brote se mărginește mai mult la *critica* actualei legi electorale și se razimă pe date învechite azi. De atunci nimic de seamă nu s'a produs la noi. Presa noastră a dovedit o sărăcie de producțiune asupra acestei mari chestiuni pe care nu o putem explica decât cu slabele ei mijloace materiale cari nu îngăduiesc ziaristilor noștri atât de surmenați un studiu amănunțit și cu răgaz al acestei importante chestiuni. Literatura noastră politică și numărul cultivatorilor ei e aproape nul.

Trebuie să mărturisim cu rușine că într'adevăr ne-am făcut vinovați de o mare vină. Chestia reformei electorale stărnită întâi de noi, ne găsește totuși cu desăvârșire nepregătiți. Nu cunoaștem nici legea de azi cum trebuie. Nu știm numărul precis al alegătorilor de azi, împărțirea lor în comitate, în circumscripții, geografia și topografia circumscripțiilor și nedreptățile ei. Nu cunoaștem numărul știitorilor și neștiitorilor de carte români, numărul știitorilor de limbă și carte ungurească (un criteriu cerut de mulți oameni politici unguri), nu cunoaștem starea lor după cențul moral și material, situația lor la orașe. Trebuie studiată deosebit situația ținuturilor și circumscripțiilor unde românii sânt amestecați cu străinii. Ar fi mai ales de trebuință de-a se studia situația noastră față cu sașii, pentru a se creia un cadastru național, singurul mijloc care ne poate asigura pacea cu sașii și sprijinul lor în lupta contra șovinismului unguresc. Va trebui să se studieze situația minorităților românești împrăștiate în județele ungurești și săcuiești pentru a cere și pe seama lor o reprezentare națională. Nu s'a făcut nimic pentru a critica proiectele de căpetenie ivite până acuma, al lui Kristóffy și Andrassy, spre a se arăta situația în care ar ajunge românii prin ele. Nu știm dacă votul secret este tehnicește posibil față cu marele nostru număr de analfabeți. Știm și mai puțin dacă votul comunal, în actualele împrejurări, nu ne va fi mai curând un dezastru, decât un drept și un folos. Sânt, într'un cuvânt, atâtea che-

stiuni de studiat în jurul reformei electorale, încât trebuie să facem mari sforțări pentru ca discuția ei în cameră să nu ne apuce nepregătiți.

Ce vor spune deputații noștri în fața unui nou proiect de reformă electorală? De unde vor avea măsura sigură, criteriile absolut neîndoioase cu cari ei vor putea privi proiectul în totalitatea și mai ales în amănuntele lui? Mai mult chiar, dacă am presupune că mâine partidul național ar fi invitat să desfășure proiectul unei reforme electorale după vederile și dorințele sale, fie în fața împăratului chiar, — putința asta să nu vă pară atât de caraghios de imposibilă — atunci, să mărturisim, el s'ar găsi într'o grea situație, căci afară de câteva principii generale și vagi el nu ar putea produce nimica pentru teza sa, pe când potrivnicii noștri dispun de un vast arsenal de date și argumente, studiate, prelucrate și coordonate după toate punctele de vedere și după toate nuanțele mai liberale sau conservatoare.

Oricine credem că va găsi încheierea noastră după aceste expuneri. Trebuie să studiem chestiunea în mod amănunțit și supt toate rapoartele. Dar cum inițiativa particulară s'a dovedit și până acuma prea slabă și nesigură, *cerem o măsură oficială din partea partidului național*.

Comitetul partidului se va întruni în curând la o consfătuire la Sibiu.

Intre alte lucrări ale lui, el va trebui să aleagă o comisiune pentru studiul amănunțit al chestiei reformei electorale. Comisiunea va trebui să se compună din oameni nu mulți, căci numărul se știe, e în cazuri de acestea mai mult o piedică, dar calificați prin cultura și reputația lor pentru a studia chestiunea bine și a alcătui un raport amănunțit și documentat asupra chestiunii.

Atunci vom putea intra în lupta pentru reforma electorală înarmați nu cu lozinci și principii vagi, ci cu un proiect precis care de sigur va fi studiat și considerat până și în locurile cele mai înalte.

Așteptăm dela confrății ceilalți să discute propunerea noastră și, dacă o vor judeca pozitivă, să-i facă propaganda necesară.

»Tribuna« către primarul Lueger. Privirile monarhiei întregi se ațântesc azi către Viena. Unul din cei mai mari oameni politici pe cari i a produs vre-odată monarhia noastră, Dr. Karl Lueger zace în patul suferințelor celor mai cumplite. Nu e nevoie să mai spunem cine-i primarul Vienei pentru noi românii. Nici un român nu a uitat manifestațiile filoromânești ale d-rului Lueger din timpul memorandumului. Vizita sa la București, acum 3 ani și jumătate, s'rângerea relațiilor monarhiei cu România prin vizita dela Sinaia a prințului moștenitor sânt manifestații ale politicei filoromânești. Am crezut deci să exprimăm sentimentele tuturor românilor de bine, adresând bolnavului primar al Vienei o telegramă pe care o reproducem în traducerea românească:

Excelenței Sale primarului Dr. Karl Lueger
Viena

Toți românii urează Excelenței Voastre alinarea durerilor grele și sânt însuflețiiți de dorința cea mai sinceră și adâncă de a vedea cât mai în grabă pe singurul prieten adevărat în depăință putere și crând mai departe pentru binele tuturor popoarelor din monarhie.

Redacțiunea »Tribunii«

Defectele constituției bosniace. Abia trecut câteva zile dela proclamarea constituției bosniace, și s'au și pornit criticile constituției. Cercurile politice și presa din Bosnia sânt multămite mai ales cu articolul 37 din constituție, care hotărăște că toate proiectele ce s'ar prezenta dielei bosniace trebuie să aibă aprobarea prealabilă atât a guvernului austriac cât și a guvernului ungar.

Raportorii parlamentari din Viena încă înainte de proclamarea constituției, într'un memoriu adresat miniștrilor comuni Aehrenthal și Burián ministrului-președinte austriac Bienerth, ceruse să se modifice un alt paragraf al constituției, care e vorba despre imunitatea discursurilor roșite în dietă.

Constituția austriacă asigură nu numai imunitatea discursurilor roșite în parlament ci și-a producerea acestor discursuri, hotărând că »pe tru publicarea, conform adevărului, a dezbaterilor publice ce vor avea loc în Reichsrath și în dietă nimeni nu poate fi tras la răspundere«.

Constituția bosniacă însă nu asigură această imunitate. Memoriul raportorilor parlamentari din Viena n'a fost însă luat în seamă și constituția s'a proclamat fără orice modificări.

În noua dietă, chestia se va aduce în discuție în formă de interpelare.

Bloc german în Austria. Din Viena ni s'informează că în urma demisiei ministrului Schreiner, partidul german radical și partidul german liberal au fuzionat cu partidul german național, formând un bloc puternic de 78 deputați, menit să apere interesele germanilor contra slavilor.

Scrisori din București.

Instrucția atentatorului Jelea. — Povestea monstrului. — Emigrările din Dobrogea — Noul director de scenă la Iași. — Chan tecler la București. — Serbări.

București 10 Februarie.

Instrucția în afacerea atentatului comis în ziua de opt Decembrie în contra persoanei primului ministru al țării, a stabilit că atentatorul Stoenescu-Jelea nu a avut complici și că el a comis atentatul din inițiativa lui proprie. De altfel în acest sens au fost toate declarațiile de până acuma ale atentatorului, care a refuzat să dea vre-o lămurire asupra motivului, care l-a îndemnat să comită atentatul și care cu destulă șiretenie a știut să scape de toate cursele, pe cari poliția i-lea întins spre a l face să mărturisească ceva.

Membrul cercului România Muncitoare, care membrul așa numitului cerc anarchist din România, cari au fost arestați, bănuți fiind că ar avea știre despre complotul din care făcea parte Jelea, au fost acum puși în libertate. Înaintea judecății va fi tras numai atentatorul. În contra d rui s'a dat ordonanță definitivă. El va fi jude-

Szilágyi Eleonora

fabrică de liquer, puncii și rum
CLUJ-KOLOZSVÁR str. Kossuth L. 25

Să cumpărați numai rum și liquer de **SZILÁGYI ELEONORA**, pentru că acela este cel mai bun și cel mai ieftin. — Se capătă ori unde. —

Prăvălie principală de vândut Kossuth Lajos utca 25.

Mare magazin de tea.

Telefon 239. Fiți atenți la adresă!

cat de curtea cu jurați, acuzat fiind de crimă premeditată, încercată, dar neizbutită.

Și cu toate acestea nu este numai Jelea vinovat de crima pusă la cale în ziua de opt Decembrie. Căci ori și cine cunoaște desfășurarea evenimentelor din capitala României până la data atentatului știe că acest atentat este numai urmarea unei propagande anarchice făcute de străini, cu deosebire de evrei, pentru a produce disordine în țară, a provoca apoi o intervenție străină și — eventual — să poată să se ridice și el pentru câștigarea drepturilor de cetățeni români.

Aceștia au înflăcărat mintea nenorocitului Jelea. Și în timp ce el s'au pus la adăpost de orice urmărire, nenorocitul lucrător le va ispăși acum păcatele acestor indoiși criminali.

Am arătat într-o scrisoare că o femeie din Căndești, județul Buzău, a dat naștere unui copil cu două capete. Niște agenți evrei, promițând părinților acestui monstru suma de 12 mii de lei, pe cari îl vor plăti în cinci ani, au reușit să »cumpere« monstrul, pornind cu el prin țară. Au venit întâi la București, unde impresarii Wolf și Moscovici, expunând monstrul câștigau parale frumușele. Aflând despre aceste tatăl copilului cu două capete, veni imediat la București, și așteptând ocazia bine-venită, într-o seară, fură copilul și se îndreptă cu el spre casă.

Țăranul Rusel Padică — așa se numește tatăl monstrului — vrea să câștige el parale din expunerea în public a fiului său. De ocazdată a luat hotărârea de a pleca în Rusia, de cumva nu va fi oprit de autorități de a continua acest rușinos târg.

De câțiva timp emigrările din județul Tulcea se țin lanț. Nu este primăvară, în care să nu emigreze familii întregi de lipoveni, nemți ba chiar și români, cari, vânzându-și averile lor, pleacă în neștire în largul lumii.

Autoritățile au descoperit o întreagă bandă de agenți de emigrare, cari îndeamnă populația acestui județ să plece în Rusia, unde li-se promite marea cu sarea, latifundii întregi, fără de nici o plată.

Odată plecați dela căminele lor, nenorociții emigranți erau trimiși prin cele mai îndepărtate colțuri ale Rusiei, unde, speculați fiind de agenți, în curând rămăneau pe drumuri, în cea mai neagră mizerie. Unul dintre acești agenți de emigrare este unul Osip Pavlof, care a fost prins și expulzat. De asemenea s'au luat măsuri în contra tuturor acelor cari pe viitor vor mai face propagandă pentru emigrare printre locuitorii Dobrogei.

Numirea dnei Agatha Bărsescu Radovici ca directoare de scenă a Teatrului Național din Iași a fost salutată cu multă căldură de toți aceia, cari se interesează de progresul teatrului în România. Ilustra noastră tragică însă a declarat că renunță la acest post, oferit de direcția generală a teatrelor, în favorul talentatului ei soț domnul C. Radovici.

Cererea dnei Bărsescu a fost primită și comitetul Teatrului Național din Iași a admis angajarea dnei Radovici, în locul dnei Agatha Bărsescu ca director de scenă, rămânând ca ilustra tragică să joace de două ori pe săptămână. Îndată după ce legea cea nouă a teatrului însă se va pune în aplicare, contractul între d. Radovici și direcția teatrală din Iași va fi reziliat. D. C. Radovici va juca mâine, Joi, în piesa Magda.

În Martie va sosi în București o trupă teatrală supt conducerea lui H. Herz, directorul unui teatru parisian, care va reprezenta de mai multe ori piesa *Chantecler* despre care s'a vorbit așa de mult în timpul din urmă. Biletele, cu un preț exorbitant s'au pus de pe acum în vânzare, și, grație reclamei, ce se face în jurul acestui eveniment, putem prevedea că trupa lui Herz va avea un frumos câștig material la București.

În același timp se anunță din Iași că Edmond Rostand, autorul piesei »Chantecler«, a trimis originalul acestei piese d-lui G. Beldiman, care va ține mai multe conferințe în orașele principale din țară, vorbind despre valoarea și importanța acestei piese și citind părți mai însemnate dintr'însa. Sumele ce se vor încasa cu această ocazie vor fi date primăriei orașului Paris spre a

veni în ajutorul victimelor inundațiilor din săptămânile trecute.

În Octombrie 1910 se împlinesc 50 de ani dela înființarea Pinacotecei din Iași. Cu această ocazie se vor organiza în vechea capitală a Moldovei serbări mari.

Corresp.

Convențiile comerciale.

— Situația politică. —

Arad, 25 Februarie.

Starea de ex-lex atinge foarte păgubitor nu numai interesele Ungariei ci și pe ale monarhiei, căci din pricina ei convențiile comerciale cu statele Dunărene nu s'au putut pune în aplicare nici până astăzi. Încheierea acestor convenții și punerea lor în practică a devenit o necesitate imperativă, satisfacerea căreia nu se mai poate amâna fără risicul unei sdruncinări economice și financiare a monarhiei. Luni se va întruni la Viena, supt președinția ministrului de externe, un consiliu de miniștri comun, în care se va rezolvi întâi de toate mult trăgânata convenție comercială cu România. Monarhia nu va mai putea să amâne achitarea sa de angajamentul ce a luat pentru această convenție și probabil că guvernul ungar va fi constrâns s'o puie în aplicare prin o ordonanță, — oricât de mult s'ar expune prin aceasta atacurilor opoziției.

Membrii cabinetului au desbătut azi în consiliu chestiunea convențiilor comerciale și aceasta a fost azi singurul punct de atracție în lumea politică. Iacolo a stăpânit și azi o liniște relativă, căci evenimentele mari au să răsară numai după ce prin dizolvarea camerei va izbucni vijelios și războiul pentru votul universal.

De seară se va întruni întâia oară comisia de 9 înărcinată cu elaborarea programului partidului guvernamental.

Primum azi următoarele informații:

Consiliu de miniștri.

Budapesta, 25 Februarie. Azi înainte de amlazi membrii cabinetului s'au întrunit în consiliu supt președinția contelui Khuen, ca să hotărască în privința atitudinii ce vor manifesta reprezentanții guvernului Luni, în consiliul de miniștri comun, la Viena. Reprezentanții guvernului vor fi primul ministru contele Héderváry, ministrul de comerț Hieronymi și ministrul agriculturii contele Sérényl.

Consiliul a stabilit apoi lista prefectilor noi, a căror numire va urma în curând.

Programul partidului guvernamental.

Budapesta, 25 Februarie De seară se va întruni pentru întâia oară comisia de 9 însărcinată cu elaborarea programului partidului guvernamental.

În cercurile politice se așteaptă cu viu interes hotărârile comisiei în privința reformei electorale.

Declarațiile contelui Khuen.

Primul-ministru, contele Khuen-Héderváry, a făcut ieri corespondentului ziarului »B. H.« următoarele declarații importante:

— Situația nu s'a schimbat. Reverimente mai noi, neprevăzute, n'a urmat nici unul și dela adunarea de constituire a partidului național al muncii încoace, lucrurile au un mers favorabil și viol. Constituția partidului a fost primită în cercul larg și primesc zilnic numai vești bune din numeroase părți ale țării. Dar semnele aceste fa-

vorabile nu mă fac să-mi pierd cumpătul și nu mă amăgesc. Știu că mai există încă multe anevoințe și tocmai fiindcă există această voce să văd un rezultat întâi. Numai rezultatul ce aștept îmi va arăta sorgintea înviorării generale de azi. Prefecții acum își ocupă posturile și cearcă să se orienteze. Am semnat deja actele de numire a tuturor prefectilor noi și publicarea lor nu întârzie decât din pricina unor cauze de formalitate: Până în 26 a lunii curente contingentul de prefecti va fi deja complet. Până își vor câștiga apoi domniile aceștia toate informațiile necesare va mai trece iarăși vreme. De altfel eu îmi dau toate silințele ca să accelerez mersul lucrurilor. Bine înțeles, nu toate depind de mine și trebuie să judec bine un complex întreg de împrejurări.

— Ce privește convocarea noului parlament mi-am făcut socoteala așa ca parlamentul să se întruniască către mijlocul lui Iunie. Conform legii camera trebuie convocată după zece zile dela terminarea alegerilor generale. Nu pot stabili pe-acum cu siguranță care va fi ziua cea din urmă a alegerilor, dar probabil ca acest termen să cadă în restimpul dela 5—10 Iunie, iar cea dinfăi ședința a noii camere va urma cu zece zile mai târziu.

— Ce privește reforma electorală eu nu mă împotrivesc nici unei manifestații de păreri. Asupra congresului din 19 Martie n'am nici-o influință și nu voiesc să am. Vor mai fi încă multe adunări de felul acesta și poate părerile se vor mai manifesta și în alte chipuri încă.

Chestiunea e îndeajuns de importantă ca să preocupe pe oameni. Las să se desvoalte, las să se agite și să se coacă. Azi mai întâmpin încă multe prejudecări, pe cari eu nu le împărtășesc. Există păreri pe cari nu le consider nici măcar justificate. Când datele și elaboratul oficiul vor fi gata, îl va fi ușor oricui să-și precizeze atitudinea în toate direcțiile.

— În privința constituției Bosniei și Herțegovinei, precum și în ce privește proclamarea ei pot să dau următoarele deslușiri: Chestiunea aceasta noi am găsit-o la venirea noastră deja rezolvită. Partea meritorică a chestiunii a fost rezolvită de cabinetul lui Wekerle și nouă nu ne a rămas decât partea formală. Noi știm prea bine că chestiunea constituției bosniace trebuie rezolvită pe cale legislativă. Am fost prezentat proiectul nostru în chestiune camerei, dar va recunoaște oricine că în situația parlamentară de astăzi era cu neputință o desbatere normală. Un lucru însă era sigur: constituția Bosniei trebuia pusă în aplicare din două motive foarte însemnate. Înainte de toate fiindcă era o datorie de caracter internațional pentru monarhie să dea constituție Bosniei. Ungaria și Austria au luat un angajament comun să dea Bosniei constituție. După înțelegerea cu Turcia puterile nu mai puteau avea altă ingerință decât cu privire la constituția ce s'a promis Bosniei. A trebuit apoi să se puie în aplicare constituția Bosniei și din pricina stărilor interne ale Bosniei. Popoarele din Bosnia și Herțegovina erau deja nerăbdătoare, se puteau prevedea turburări grave și nu era o tactică corectă să întârțăm și mai mult spiritele, căci am fi făcut fără îndoială o poliție foarte rea.

Mai trebuie să adaug în sfârșit că noi am operat mai multe schimbări în dispozițiile proiectului constituției, schimbări numai de formă, dar totuși foarte însemnate. Am schimbat unele dispoziții cari ar fi dat loc la neînțelegeri primejdioase și pot să declar, că guvernul austriac ne-a dovedit multă prevenire și loialitate. — Luni vom desbate împreună cu ministrul de externe și cu membrii cabinetului austriac convențiile cu statele din Balcani. Ce privește convențiile acestea, le-am găsit pe unele, de pildă pe cele cu România, făcute gata. Noi va trebui să ne câștigăm informații înainte de toate, căci sânt un guvern încă nou. Acesta e scopul principal al tratatelor de Luni ce vine. Vom cere informații dela ministru de externe ca apoi studiind afacerile, și cunoscând pretențiile statelor din chestiune, să ne putem face o părere și să ne spunem observațiile. Se înțelege de sine că cele două guverne nu vor putea să ia nici o hotărâre până nu va asculta lămuririle ministrului de externe. Observă că e vorba de convențiile mai multor state. Punerea în aplicare a acestor convenții, e la tot cazul o chestiune de mai târziu. Acum deocamdată va trebui să stabilim un răspuns pe care să-l dăm la întrebările ce ne-au adresat statele în privința convențiilor.

Contele Khuen la monarhul.

Contele Khuen Héderváry va pleca Duminecă la Viena, ca să ia parte la consiliul de miniștri comun ce se va ține în chestiunea convențiilor comerciale cu statele din Balcani și cu România. După cum se anunță din izvor semioficios, contele Héderváry se va prezenta cu acest prilej și în audiență specială la monarhul, pentru ca să-i refereze despre evenimentele ce s'au desfășurat dela ultima sa audiență până astăzi și să-i prezinte mai multe propoziții.

Consiliu de miniștri comun.

Cavalerul de *Roessler*, șef de secție la ministerul de externe, a sosit ieri la Budapesta, unde a făcut vizite contelui Héderváry, ministrului de comerț Hieronymi și ministrului de agricultură Serényi. Vizitele cavalerului de Roessler au fost necesitate de chestiunea convențiilor comerciale cu statele din Balcani.

Luni va avea loc la Viena un consiliu comun al celor două cabinete, prezidat de ministrul de externe, contele Aehrenthal și în acest consiliu se va lua o hotărâre definitivă în chestiunea convențiilor.

Campania electorală.

La *Ghernesig* împotriva lui *Farkas Albert* (guv.) va candida avocatul din Reghinul-săsesc *Dr. Ioan Harșia* (naționalist).

La *Recaș* împotriva lui *Heinrich Antal* (guvernamental), va candida protopopul *Ioan Pepa* (naționalist).

La *Reghinul-săsesc* împotriva lui *Urmánczy Nándor* (kossuthist) va candida *Malonyal Dezső* (guvernamental).

Prefecții.

Monitorul de azi publică desărcinarea a doi prefecți coaliționiști. Au fost desărcinați contele *Lázár Árpád* prefectul comitatului Bistrița-Năsăud și *Kálmán Rudolf*, prefectul din Győr.

Tabloul alegerilor trecute.

Acum când se apropie campania electorală credem de folos a da un tablou al situației noastre din toate cercurile românești, cu deosebită considerație la alegerile trecute. Alegătorii români vor găsi o oglindă a atitudinii lor din trecut în care se vor găsi cercurile cu purtare națională bună ca și cele cu purtare rușinoasă. Pentru cei din urmă e un titlu de glorie, dar și o nouă chemare la datorie, pentru cei de-al doilea ea este o mustrare și un îndemn spre fapte mai frumoase.

Iată cum stăm în privința voturilor și cum ce nădejdi ne putem face:

In comitatul Alba-de-jos.

Vinul-de-jos, cu o majoritate covârșitoare. La alegerile trecute a fost ales d. deputat *Dr. Iuliu Maniu*. Au fost 1050 de alegători; dintre aceștia 558 au votat cu candidatul naționalist.

Cercul Ighiului în care iarăși avem o majoritate covârșitoare. Aici a fost ales de rândul trecut *Dr. Alexandru Vaida-Voevod*. Au fost 822 alegători; 444 au votat cu candidatul naționalist, iar 285 cu candidatul guvernamental.

În cercurile *Uioara, Aiud, Abrud, Alba-Iulia*, avem sau o minoritate imposantă, sau chiar majoritate, — însă mică.

Cercul Ocna-Sibiului are 373 alegători, dintre cari jumătate sânt români, iar restul sași. Can-

didat naționalist a fost *Dr. Aurel Cosma*. A rămas în minoritate cu 10 voturi față de candidatul guvernamental.

Comitatul Arad.

Cercul Boroșineului: majoritate covârșitoare. A fost ales *Dr. Ioan Suciu*. Alegători: 2149. *Dr. Suciu* a primit 1014, iar contra-candidatul 847.

Cercul Iosășelului: majoritate absolută. A fost ales *Dr. Nicolae Oncu*. Alegători 3968. Pentru au votat 2014. Cu candidatul guvernamental 163.

Cercul Chișneului: majoritate. A fost candidat *Ioan Russu-Șirianu*. A rămas în minoritate cu 41 de voturi. Pentru: 1042. Contra 1083.

Cercul Pecica: minoritate puternică. Candidatul naționalist a fost *Dr. Aurel Novacu*. Alegători: 2386 dintre cari vre-o 8—900 români, *Dr. Aurel Novacu* a primit 608, iar contra-candidatul 1253 voturi.

Cercul Radnei: majoritate absolută. A fost ales *Vasile Goldiș*, cu unanimitate, retrăgându-se contra-candidatul tocmai în ziua alegerii. Alegători 2297, aproape toți români.

Cercul Sânt Ana: minoritate puternică. Alegătorii 3340. Candidat naționalist a fost *Dr. Iustin Marșieu*. A primit 627 voturi, față de alți trei candidați cari au primit: 1292, 521 și 24 voturi.

Cercul Șiriei: compus aproape numai din români. Unul din cele mai sigure cercuri: 2515 alegători. A fost ales *Dr. St. C. Pop*. A primit 735 voturi, contra-candidatul 526.

Cercul Aradului: minoritate nu chiar însemnată. Din 3890 de voturi, cam 6—700 sânt români.

Comitatul Bistrița-Năsăud.

Cercul Năsăudului: majoritate absolută. Alegători 1057. A reușit renegeț *Ioan Ciocan*, cu program constituțional, cu 434 de voturi, față de candidatul naționalist *Dr. Victor Onișor* (386 voturi).

Comitatul Bihorulul.

Cercul Belușului: majoritatea românească. 3938 alegători. Candidat naționalist a fost *Dr. Ioan Ciordaș*. A primit 918, față de 1801.

Cercul Beretiului: Din 2090 alegători, cam 4—500 români.

Cercul Bihorulul: minoritate. Din 2235 alegători cam 700 români.

Cercul Ceica: majoritate. 3483 alegători. A fost candidat din partea naționaliștilor *Dr. Nicolae Zigre*; a primit 486 voturi. Ceilalți doi candidați independenți au primit unul 1423, iar celălalt 193.

Cercul Aleșd: majoritate. 5021 alegători. Candidat naționalist a fost *Coriolan Pop*. A primit 534 voturi, față de 909 ale contra-candidatului.

Cercul Marghita: majoritate. 3007 alegători. Candidat naționalist n'a fost.

Cercul Salonta-mare: majoritate considerabilă. 2284 alegători, dintre cari 700—750 români. N'a candidat nici un român.

Cercul Tinca: majoritate. 4042 alegători. Candidat cu program naționalist a fost *Dr. Aurel Lazăr*; a primit 836, iar contra-candidatul (independent) 1664.

Cercul Ugra: minoritate considerabilă. 2828 alegători; români 6—700. Candidat naționalist a fost *Dr. Demetriu Lascu*. A primit 444 voturi față de 834 și 296 ale contra-candidaților independenți.

Cercul Oradea-mare: minoritate aproape disparentă. 3592 alegători; cam 400—450 români.

Comitatul Ciănad.

Cercul Nădlac: minoritate. 2458 alegători; cam 6—700 români. Candidat naționalist n'a fost.

Comitatul Făgăraș.

Cercul Arpaș: majoritate covârșitoare, 1028 alegători; vre o 200 maghiari. Ales a fost candidatul naționalist *Dr. Nicolae Șerban*.

Cercul Făgărașului: majoritate absolută, 1684 alegători. N'a candidat nici unul cu programul naționalist.

Comitatul Hunedoara.

Cercul Dobra: majoritate. 620 alegători. Candidatul naționalist *Ștefan Rozvány*; a rămas în minoritate cu 30 de voturi, față de candidatul guvernamental.

Cercul Hațeg: majoritate. 1985 alegători a aproape toți români. Până acum n'a fost candidat nimeni cu program naționalist.

Cercul Baia-de-Criș: majoritate absolută. 3631 alegători; 3400—500 români. A fost ales unanim *Vasile Damian*.

Cercul Orăștie: curat românesc. 1305 alegători. A fost ales unanim *Dr. Aurel Vlad*.

Cercul Hunedoara: majoritate. 1088 alegători. N'a fost încă candidat cu program naționalist.

Comitatul Târnava-mică.

Cercul Băldușeri: minoritatea considerabilă. 762 alegători. Candidat naționalist a fost *Dr. Alexandru Morariu*. A rămas în minoritate față de candidatul guvernamental.

Cercul Elisabetopole: minoritate considerabilă.

Comitatul Cluj.

Cercul Cluj: minoritate mare. 1266 alegători. Candidat naționalist a fost *Dr. Vasile E. Moldovan*; a rămas în minoritate față de candidatul independentist.

Comitatul Caraș-Severin.

Cercul Bogșa: majoritatea absolută. 3355 alegători; câțiva unguri și șvabi. A fost ales fericiț *Coriolan Brediceanu*.

Cercul Făgetului: majoritate absolută. 1664 alegători. Candidat naționalist a fost *Dr. Aurel Cosma*. A rămas în minoritate de 150 de voturi față de candidatul independentist.

Cercul Caransebeșului: majoritatea absolută. Din 6978 aproape toți sânt români. Față de *Burdia* a candidat *Dr. Ioan Sârbu*, cu program naționalist. A rămas în minoritate cu 210 voturi.

Cercul Lugosului: majoritate absolută, 3920 alegători. A fost ales candidatul naționalist *Gheorghe Popovici* cu o majoritate de 450 voturi.

Cercul Oravița: majoritate absolută. 3317 alegători, aproape toți români. Ales a fost *Coriolan Brediceanu* cu majoritate de cel puțin 1000 voturi, față de secretarul de stat *Dr. Iosif Szerényi*. După moartea lui *Brediceanu* a ajuns deputatul cercului *Iosif Șeghescu* față de președintele partidului național român, venerabilul d. *Gheorghe Pop de Băsești*.

Cercul Zorlențului: majoritate absolută 4450 alegători; toți români afară de vre-o 300. A fost ales *Dr. Ștefan Petrovici* cu o majoritate de 601 voturi.

Cercul Sasca: majoritate absolută 1654 alegători. A fost ales *Dr. Aurel Novac*, cu o majoritate de 250 voturi față de moderatul guvernamental *Dr. Gh. Alexici*.

Comitatul Maramurăș.

Avem trei cercuri cu minoritate considerabilă și anume: *Ucuiș, Sighet și Tecea*. N'au fost încă candidați cu program naționalist. Iar, în două cercuri avem majoritate absolută și anume în în cercu *Șugătagului* și al *Vișeuului* unde a fost candidat român dl *Dr. Gheorghe Bilașcu*. A rămas însă în minoritate.

Comitatul Sătmar.

Cercul Medieș: minoritate de 1000 din 3152 alegători. A candidat cu program naționalist *Dr. Ioan Tătar*, a rămas însă în minoritate față de candidatul guvernamental.

De-asemena avem o minoritate respectabilă și în cercul *Boghișului și Baia-Mare*. Majoritate avem în cercul *Cărașului*, unde a candidat dl *Constantin Lucaciu* a rămas însă în minoritate, avem iarăși majoritate.

Majoritate mai avem și în *Cercul Șomcuta*, unde a fost candidat *Dr. Alexandru Vaida-Voevod*. A rămas în minoritate cu 350 de voturi.

Schaber Lajos

Szabadka, Beresényi-u. 314.

vopsitorie de primul rang și atelier de curățit hainele de mătase și fire de lână, cu putere de aburi

Primește vopsirea și curățirea de haine bărbătești și femeiești, uniforme, perdeli de dantele și tuns, umbrele, broderii. Dantele vopsesc conform gustului celui mai rafinat, după modele. Primesc curățirea de materii de mobile atât în casă, cât și afară de casă. Mănuși de glassé și rocuri de piele se vopsesc elegant. — Hainele de doliu se vopsesc în decurs de 24 ore. — Comandele poștale se execută prompt și conștiințios

Comitatul Sibiului.

Cercul Cristianului de lângă Sibiu: majoritate absolută. A candidat *Dr. Nicolae Comşa*. A rămas în minoritate cu 60 de voturi.

Cercul Sebeşului: sântem egali la număr cu alegătorii saşi. Candidat naţionalist a fost *Dr. Liviu Leményi*. A rămas în minoritate cu 19 voturi.

Cercul Cisnădiei: minoritate puternică. A candidat cu program naţionalist *Valeriu Florian*. A rămas însă în minoritate.

Comitatul Sălaglului.

Cercul Cehul Silvaniei: majoritate. Candidatul naţionalist *Gheorghe Pop* a rămas în minoritate cu 111 voturi. Sânt 3469 alegători.

Cercul Şimlău Silvaniei: minoritate remarcabilă; cam 900 din cei 4124 alegători.

Cercul Tâşnadului: majoritate absolută. 3971 alegători; vre o 4—500 neromâni. Încă n'a fost candidat nici un român cu program naţionalist.

Cercul Zilăului: minoritate nu chiar nelsemnată. Cam 6—700 din cei 3000 de alegători.

Comitatul Solnoc-Dobâca.

Cercul Belleanului: majoritate absolută. Încă n'a fost candidat naţionalist. 1019 alegători.

Cercul Lăpuşului: majoritate absolută. În urma înfricoşatei campanii puse de guvern, candidatul naţionalist părintele *Dr. V. Lucaciu* a rămas în minoritate cu 118 voturi.

Cercul Heanda-mare: majoritate absolută. Ales a fost cu o majoritate de peste 350 voturi *Dr. Teodor Mihali*, preşedintele clubului parlamentar al naţionalităţilor.

Cercul Icoşului mare: majoritate. 833 de alegători. Până acum n'a fost candidat nimeni cu program naţionalist.

Comitatul Timişoara.

Cercul Clacova cu majoritate absolută românească. 2274 alegători. A fost balotaj, iar ca rezultat, candidatul naţionalist *Gheorghe Breban*, care înfrunse cele mai multe voturi la alegere — a rămas în minoritate de 200 voturi după balotaj.

Cercul Becicherecul-mic: minoritate considerabilă. Din 2423 alegători 900 sânt români şi încă români foarte conştienţi de însemnătatea votului. Candidatul naţionalist a fost d-nul *Dimitrie Birăuşin*, care a rămas în minoritate cu 261 de voturi. Sânt şi mulţi alegători şvabi, (nemţi) în cari însă nu s'a deşteptat în destul simţul naţional. (E cunoscut că numai de vre-un an şi jumătate, de când redactorul ziarului nemţesc »Südungarischer deutscher Volksfreund«, d-nul *Orendi-Hommenau* împreună cu câţiva din inteligenţa şvabilor, au pornit acţiunea lor de deşteptare a sârmanilor şvabi, cari trăiesc într-o complectă inconştienţă).

Cercul Lipova: minoritate însemnată.

Cercul Moraviţa: majoritate absolută. Candidatul naţionalist a fost d-nul *Vladimir Spătaru*, care a rămas în minoritate cu 120 de voturi, faţă de candidatul guvernamental.

Cercul Cocota (Orzifalva) minoritate respectabilă. Din 2626 alegători cam 7—800 sânt români. Candidat naţionalist a fost d-nul *Sever Boiu*. A rămas într-o minoritate de 500 voturi.

Cercul Recaş: majoritate absolută. 2209 alegători. Candidat naţionalist a fost *Ioan Pepa*. A rămas în minoritate cu 145 voturi faţă de candidatul guvernamental.

Cercul Tormac (Rittberg): majoritate absolută. 2626 alegători. Candidat naţionalist a fost d. *Dr. Victor Bontescu*. A rămas în minoritate faţă de candidatul guvernamental cu 262 voturi.

Mai avem o minoritate cam de 7—800 alegători în cercul *Aradului nou*.

Comitatul Turda-Arleş.

Cercul Trascăului: majoritate. 450 de alegători, cu puţine excepţii români. Până acum nu a fost încă candidat nici un român cu program naţionalist.

În comitatul Torontal.

Avem în şase cercuri electorale o minoritate considerabilă între 7—800 alegători. Numai în unul din acestea în cercul *Sân-Miclăuşul mare* a fost un candidat român cu program naţionalist, d. *Dr. Nestor Opresan*. A rămas în minoritate de 500 voturi.

Disponem aşadar de majoritate în 42 cercuri electorale, iar de minoritate în 30 de cercuri foarte considerabile şi în vre o opt nu tocmai mare, care însă în tot cazul e chemată să decidă cine va fi ales.

Natural s'a putut întâmpla ca în graba cu care am căutat să dăm aceste date, din care se poate să facem prognosticul alegerilor viitoare — să mi se fi strecurat îcolo câte o greşală sau chiar vre un cerc electoral în care avem în mare număr alegători să mi fi scăpat din vedere — dar pentru cele scrise, stau bine şi garantez pentru autenticitatea datelor.

Scrisori din Craiova.

Reprezentările »Cercul cultural studentesc«.

Craiova, 11 Februarie 1910.

Studentimea universitară de astăzi reprezintă într'adevăr o puternică forţă morală. Toate manifestările ei sânt demne, serioase, în cel mai larg înţeles al cuvântului. Studentimea nu are decât un singur far conducător: prefacerea spiritului şi sufletului românesc.

Cele două reprezentări date la Craiova de către *Cercul cultural-artistic studentesc*, ne dau măsura dreaptă a adevăratei valori a acestui cerc, în special.

Ar fi nedrept să spunem că am avut înaintea noastră numai nişte diletanţi. O grupare care cuprinde în sânul ei elemente ca d-şoara *Lucia Nicolau*, o puternică forţă artistică, care va face cinstea celei mai strălucite scene din ţară ca d-nii *Mărculescu*, preşedintele cercului, *Braborescu*, *Pompiliu Atanasescu*, *Bulandra*, *Zamfirescu* şi d-şoara *Stănescu*, merită a nu fi trecută cu vederea şi socotim că cei în drept şi ar îndeplini o datorie mare sprijinindu-i pe toate căile.

Succesul moral obţinut de »Cerc« a fost neaşteptat de surprinzător şi lumea, care de obicei este nelcrezătoare, nu a ştiut în ce chip să răsplătească munca, îmbinată cu talent artistic, al tinerilor studenţi cari au făcut să tresalte sala de admiraţie şi de entuziasm.

Cele două piese din viaţa studentescă germană: *Filia Hospitalis* şi *Vechiul Heidelberg* au fost jucate cu mult succes, iar corurile au fost executate cu o adevărată măiestrie.

Un grup de studenţi, pe urmă, mai are şi darul de a strecura, în sufletul aceluia în mijlocul cărora se găsesc, florul entuziasmului tinereţii, de a readuce pentru o clipă, un timp de fericire trecută, poate cel mai frumos timp din viaţa unui om, când necazurile zilei de azi şi de mâine se potolesc cu un: *ergo bibamus*.

Cu începerea noului an se reorganizează societăţile culturale din Craiova. Oraşul nostru are o sumedenie de societăţi. Existenţa multora din ele este neîndreptăţită şi nu este decât rezultatul ambiţiilor unor vanitoşi cari în ruptul capului să se manifeste chiar atunci când însuşirile lor sânt cu totul restrânse.

Vom vorbi rând pe rând despre toate. Deocamdată ne mărginim a spune că o societate care să se manifeste pe temeinice şi pozitive baze culturale lipseşte. Dacă *cercul cultural craiovean* va putea să se înfiripeze şi să învingă greutăţile ce se ivesc în cale, va umple acest gol şi va fi mai folositor decât acel aristocratic, unde s'a încassat, în anul trecut, numai pentru taxa cârţilor de joc suma de 21.000 (două zeci şi una mii lei).

Una din acele care foloseşte şi al cărui rost este destul de bine lămurit, este *societatea ab-solvenţilor şcolii superioare de comerţ*.

Existenţa ei nu este nouă, dar felul cum s'a manifestat până acuma nu i-a dat dreptul să fie cunoscută. Un comitet alcătuit din oameni energici şi de muncă, ales în Ianuarie a. c. i-a dat însemnătatea ce trebuie să aibă, într'un oraş, care este, înainte de toate, un puternic centru de viaţă economică.

În acest oraş îşi duc viaţa peste două sute de funcţionari de bănci. Ei formează gruparea cea mai senină, prin faptul că nu sânt amestecaţi, într'un nimic, în viaţa politică. C. Ş. Făgeţel.

† Eugen Carada.

Seara târziu primim din Bucureşti, dela corespondentul nostru, ştirea că guvernorul Băncii Naţionale, d. Eugen Carada, unul dintre cei mai distinşi fruntaşi ai vieţii politice din România a răposat azi, la orele 6 seara.

Eugen Carada, s'a născut la 1836 în Craiova. Dela 1860—1870 a fost redactor la »Românul« lui Rosetti. Implicat în revoluţia dela Ploieşti contra dinastiei a lui Candiano-Popescu, a fost dat în judecată, dar achitat de curtea cu juraţi.

La 1881 e numit membru în direcţiunea Băncii naţionale din Bucureşti, mai apoi guvernor al aceleiaş bănci.

Eugen Carada, om de încredere al marelui Ion Brătianu, a fost unul dintre cei mai puternici stâlpi ai partidului liberal şi-a muncit viaţa întreagă pentru realizarea programului urmărit de acest partid, — fără să fi râvnit la vre-o distincţiune atât de uşor de dobândit. *N'a fost niciodată nici ministru, nici măcar deputat.*

Despre suferinţele zilei din urmă, »Seara« din Bucureşti scrie următoarele:

»De trei zile bolnavul şi-a pierdut cu desăvârşire conştiinţa. Dânsul este hrănit numai cu lapte. Astăzi Joi, starea sa este aceiaşi. D. Dr. Cantacuzino care a vizitat astăzi pe bolnav, i-a pansat nişte răni ce s'au ivit în timpul boalei, la picioare, şi a dispus să se dea bolnavului să respire oxigen.

D. Caton Teodorian, nepotul dlui Carada, care de zece zile stă neclintit la căpătâiul bolnavului, având astăzi o afacere urgentă la Ploieşti, a cerut dlui Dr. Cantacuzino părerea dacă poate părăsi pe bolnav până la ora 6 d. a. D. Dr. Cantacuzino a răspuns dlui Teodorian că d. Carada nu va trăi până la acea oră. D. Caton Teodorian, care a binevoit să ne dea aceste amănunte crede însă că bolnavul va putea supravieţui până mâine dimineaţă. Precum se vede nu mai este nici o speranţă de scăpare«.

Contele Aehrenthal la Berlin.

Ministrul nostru de externe contele Aehrenthal a plecat ieri seara la München, unde a sosit azi dimineaţă.

Ministrul nostru de externe a fost însoţit la gară de ministrul austro-ungar la Berlin *Szögyény-Marich* şi de secretarul general al ministerului de externe german baronul Schön.

Înainte de a pleca din Berlin, contele Aehrenthal şi cancelarul *Bethmann-Hollweg* au convenit să publice, despre vizita contelui Aehrenthal la Berlin următorul

Comunicat oficial.

»Dela înfiinţarea alianţei dintre Austro-Ungaria şi Germania, *schimbul personal de idei* între bărbaţii de stat ai celor două Imperii face parte din tradiţiile cabinetelor din Viena şi Berlin. Vizita contelui Aehrenthal la Berlin e o confirmare a acestui obicei. Cei doi bărbaţi de stat au avut prilejul dorit de a se face un schimb de vederi asupra chestiilor politice la ordinea zilei. În legătură cu convorbirile ce au avut toamna trecută au fost în situaţie de a stabili că Austro-Ungaria şi Germania doresc menţinerea *statului quo* în Balcani şi că urmăresc cu simpatie consolidarea împrejurărilor din lăuntru din împărăţia otomană. Contele Aehrenthal şi-au menţinut judecata lor liniştită asupra viitorului apropiat atât în privinţa situaţiei generale în Europa, cât şi asupra întâmplărilor din Balcani. Buzuinţa asta e sprijinită mai ales pe alianţa celor două state cu Italia precum şi pe bunul mers al relaţiilor Austro-Ungariei şi Germaniei cu statele celelalte, menită să ajute în mod eficace menţinerea armoniei între puteri.

München, 25 Februarie. Conte Aehrenthal a sosit azi dimineață la München.

La orele 10 a fost primit în audiență de către prinț-regentul, care i-a dăruit o plachetă cu portretul său.

La amiază, ministrul-președinte Podewils a dat un dîneu în cinstea lui Aehrenthal.

Cei doi bărbați au avut o lungă convorbire politică referitor la regularea rîurilor dela granița austro-bavareză.

Război vamal iminent între Serbia și Austro-Ungaria.

Relațiile politico-economice între Serbia și monarchia noastră păreau a se fi îndulcit în timpul din urmă prin vizita ministrului de externe sârb *Milovanovici* la Viena și convorbirea lui cu cancelarul austriac baronul *Aehrenthal*.

Dispozițiile economice mai noi însă ale premierului sârb *Nicolae Pasici* sînt de natură de a desmînji orice apropiere între cele două state vecine.

Incheierea unei convenții comerciale zădărniciță prin izbucnirea Incercăturilor din Balcani, n'a putut fi realizată nici acum, la un an dela liniștirea atmosferei războinice. Cauza acestor neînțelegeri se poate căuta în amândouă țările. Antagonismul între Serbia și Austria care nu poate fi domolit prin necesitățile lor economice, apoi rezistența agrarienilor austriaci și în urmă ura personală a ministrului *Pasici* față de monarchia noastră se pot considera deocamdată ca elementele cele mai ostile unei înțelegeri politice și economice.

Este incontestabil, că primul-ministru *Pasici* este un inverșunat dușman al Austro-Ungariei nu numai dela conflictul recent încoace, ci dela începutul afirmării influinței austriace în Balcani.

Anexarea celor două provincii n'a făcut decât să mărească aceasta ură, a cărei urmare indiscutabilă este răceala de astăzi între cele două state și creșterea unei situații economice dificile, care poate provoca repede un război vamal dăunător intereselor amândurora.

Acțiunea lui *Pasici* este considerată în cercurile competente austriace mai mult un fel de șicană, pentru a obține favoruri în cazul încheierii unei convenții definitive. Cu toate acestea ziarele se alarmează atribuind acestor șicane o importanță economică cu mult mai mare.

Ce anume a făcut *Pasici*?

Tendința lui este de-a rupe orice legături economice între Sârbia și Monarchia noastră și de-a crea o *uniune balcanică*, în care scop a și făcut primele demersuri cu Bulgaria.

Pe neașteptate a mărit tariful vamal maximal pentru toate articolele de proveniență austriacă, ștergînd dintr-o trăsătură debușeul sârbesc pentru industria — austriacă.

Vestea aceasta nu tocmai plăcută a produs o adevărată consternare în cercurile guvernamentale austriace, care aveau totuși speranța că vor putea ajunge la o înțelegere definitivă cu Sârbia în ce privește convenția comercială atât de mult debătută.

Măsurile lui *Pasici* au dovedit, că speranța aceasta — cel puțin deocamdată — pare iluzorie.

Austro-Ungaria nu va putea răspunde deci, decât în același fel acestor atacuri sârbești, de aceea un război vamal pare inevitabil.

Războiul acesta — zice »Rp« — ar crea Serbiei o îngrijitoare criză, dealcum destul de dezechilibrată atât politicește, cât și pe terenul economic.

P. S. Sa Episcopul Ioan I. Papp și Asociațiunea culturală din Arad.

Vestim cu deosebită bucurie publicului nostru, că adunarea generală din ăst an a Asociațiunii aradane pentru cultura poporului român va fi prezidată de însuși P. S. Sa Domnul Episcop Ioan I. Papp, președintele Asociațiunii.

Anul trecut P. S. Sa a fost bolnav și a regretat foarte mult, că nu a putut prezida adunarea generală. Anul acesta era iarăși să fie împiedecat. Părintele Metropolit Ioan Mețianu adecă convocase comitetul fundațiunii Gozdu la ședință în Budapesta pe 1 Martie n. și zilele următoare. P. S. Sa Domnul Episcop al Aradului însă a intervenit la Excelența Sa Domnul Metropolit, care a și amânat ședințele comitetului fundațiunii Gozdu pe 9 Martie și astfel P. S. Sa a ajuns în plăcuta pozițiune de a putea prezida însuși adunarea generală din ăst an a Asociațiunii noastre.

Convocare.

Conform dispozițiilor statutare prin aceasta convoc adunarea generală a Asociațiunii din Arad pentru cultura poporului român pe zilele de 18 și 19 Februarie v. (3 și 4 Martie n.) a. c.

Ordinea de zi:

Ziua primă, Joi în 18 Februarie v. (3 Martie n.), în sala festivă a casei orașului din Arad.

1. Deschiderea adunării generale la orele 10 și jumătate a. m.
2. Discurs rostit de Vasile Goldiș, prim-directorul Asociațiunii.
3. Discursul reprezentantului Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.
4. Discursul reprezentantului Societății pentru crearea unui fond de teatru român.
5. Raportul general al direcțiunii despre gestiunea anului 1909-10.
6. Raportul despre starea financiară a Asociațiunii.
7. Raport despre biblioteca Asociațiunii.
8. Alegerea unei comisiuni de 3 pentru înscrierea de membri noi.
9. Alegerea unei comisiuni de 5 pentru cenzurarea rapoartelor direcțiunii.
10. Ion I. Creangă, disertație de I. Montani.
11. Inchiderea ședinței.

Ziua a doua, Vineri în 19 Februarie v. (4 Martie n.) în sala festivă a seminarului diecezan.

1. Deschiderea ședinței la orele 10 a. m.
2. Verificarea protocolului ședinței prime.
3. Referada comisiunii pentru înscrierea membrilor noi.
4. Referada comisiunii exmise pentru cenzurarea rapoartelor direcțiunii și propunerile acestei comisiuni.
5. Eventuale propuneri și interpelări.
6. Alegerea biuroului Adunării generale pe noul period de 3 ani, conform §-lui 12 din statute.
7. Alegerea direcțiunii pe anul 1910-11.
8. Inchiderea adunării.

Rog pe toți membrii Asociațiunii și pe toți sprijinitorii și binevoitorii culturii românești a se prezenta la această adunare. Arad, 12/25 Februarie 1910.

Ioan I. Papp,
Episcopul Aradului,
președintele Asociațiunii din Arad
pentru cultura poporului român.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Starea primarului Lueger.

Viena, 25 Februarie. Buletinul medical publicat azi despre starea primarului Lueger e următorul: La ora 9 dimineața temperatura bolnavului e de 36,8 grade, pulsul 80. A dormit noaptea cu întreruperi. Durerile au dispărut, procesul inflamatoriu e staționar, funcționarea rinichilor e ameliorată; fenomenele uremi în parte au dispărut; plămânii sînt normali, sînt neschimbate; sensorul e liber.

Viena, 25 Februarie. Aflu că flezmonul din spate a rămas staționar ba chiar a regresat puțin. Anturajul e satisfăcut. Lueger a cerut să i-se citească ziarele și s'a interesat asupra situației parlamentare.

Vești rele.

Viena, 25 Februarie, Ora 12. Medicii publică următorul buletin: În cursul dimineții acțiunea inimii a devenit nesatisfăcătoare. Pulsul a crescut la 84 și tensiunea scăzut. Pacientul sughite mereu apoi neputîndu-se da medicamente interne. I-s'au făcut injecții cari au avut succes bun. La amiază pulsul era de 70, Tensiunea e bună. Sughiturile au încetat la ora 2. — Starea staționară. Insuficiența cordului și sughitul au revenit, dar în grad mai mic.

Starea neschimbată.

Viena, 25 Febr. Ora 5. Starea bolnavului e staționară. Pacientul a avut toată duă amiaza somnolență. Nutrițiunea e insuficientă. Cordul e momentan satisfăcător.

Moartea iminentă.

Viena, 25 Febr. Ora 7. Starea bolnavului e staționar rea. Moartea e iminentă.

Prima învingere a guvernului englez.

Londra, 25 Februarie. Guvernul englez astăzi a avut să înregistreze cea dintâi învingere asupra opoziției conservatoare.

Opoziția a prezentat, în discuția la mesagiu, o moțiune referitoare la reforma vamală.

Moțiunea opoziției a fost respinsă cu 285 voturi față cu 254. Naționaliștii irlandezi n'au votat. Membrii partidului muncitorilor au votat cu guvernul.

Londra, 25 Februarie. În discuția la mesagiu, șeful opoziției conservatoare Balfour a rostit un discurs în care a stăruit pentru reforma vamală, încercându-se să dovediască că introducerea reformei vamale ar ridica în mare măsură puterea de producere a Angliei.

Ministrul Runcimann, răspunzând lui Balfour, declară că opoziția a înșelat poporul când l-a făcut să creadă că reforma vamală e în stare să pună capăt tuturor necazurilor. Opoziția, în campania electorală, a fost antipatriotică.

Ministrul de finanțe George Lloyd-David rostește un mare discurs în care dovedește că Anglia și astăzi are cel mai mare export de mărfuri de fabrică, — pe lângă că în Anglia lefurile muncitorilor sînt mai mari decât în alte țări și timpul de muncă mai scurt.

Discursul ministrului de finanțe a fost primit cu aplauze prelungite.

Procedându-se la votare, moțiunea opoziției a fost respinsă.

Convenția comercială cu România.

Viena, 25 Februarie. (Dela corespondentul nostru). Din izvor demn de credință aflu că guvernul austriac a trimis la Budapesta pe șeful de secție *Rössler* pentru a convinge guvernul unguresc

despre necesitatea de-a inactiva convenția comercială cu România.

Roessler va invoca înaintea de toate motivul că Majestatea Sa a promis Regelui Carol încheierea convenției comerciale. În afară de aceasta, Roessler se va referi și în cazul de precedentă de supt guvernul lui Fejérváry, când s'a inactivat convenția cu Germania.

Ocuparea Tibetului.

Londra, 25 Februarie. Guvernul chinez la estituit pe Dalai-Lama, luând toate măsurile necesare pentru înlocuirea lui.

Greva sângeroasă din Filadelfia.

New-York, 24 Februarie. Din Filadelfia telegrafiază că greviștii au aruncat ieri la aer un magazin al societății căilor ferate. Opt sute de vagoane au fost făcute ucăți.

Sânt 3 morți. Numărul răniților e enorm. Intre ei sânt și 40 polițiști.

Situația în Grecia.

Berlin, 25 Februarie. »Voss. Zeitung« află din Atena că zilele Ligei militare sânt numărate. Toți lversarii ei s'au strâns în jurul generalului Smolenski, care a adresat guvernului un ultimatum cerând dizolvarea Ligei militare. Membrii Ligei au refuzat să porniască lupta împotriva lui Smolenski, și Veniselos i-a potolit.

Atena, 25 Februarie. Situația e foarte gravă. Ruparea radicală a deputatului Kargiskakis s'a licat împotriva Ligei militare și contra curții, sfășurând drapelul suveranității poporului. Politicianii îndeamnă armata să nu împuște asupra fraților lor.

Atena, Se crede că în urma schimbării opiniei publice, nefavorabile pentru Liga militară, aceasta se va dizolva la câteva zile după convocarea adunării naționale.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 25 Februarie n. 1910.

Pentru „Reuniunea femeilor române din Arad și provincie“.

Dna Silvia Feier, din Boroșineu, s'a scris ca membră fondatoare cu C. 100—
Dna Sofia V. Papp, din Arad s'a scris ca membră pe viață, plătiind suma de C. 40—
Dna Aurelia Dr. Robu, din Bala de Iz, a mai donat reuniunii peste suma de 40 cor. ca taxă de membră pe viață, și suma de C. 10—
Colecta dnei Iustina Șerban, Arad: Lr. Ioan Garoiu, Zărnești C. 50—
Mai mulți contribuitori > 55-57
Total: C. 105-57

— Banchetul Asociației din Arad. Ziua întâia a adunării generale a Asociației aradane, Joi în 3 Martie n., se va ține la ora 1 d. a. un banchet, în restaurantul otelului »Crucea Albă«. Cei ce doresc să participe la banchet sânt rugați a anunța de cu vreme dlui avocat Dr. Ștefan Marșieu în Arad.

— Parastas pentru Bunea în Viena. În Viena ne telegrafiază corespondentul nostru: Duminecă se va oficia în Stifts-irche din Viena (Mariahilferstrasse) din

partea preotului greco-catolic Florian, asistat de corul capelei greco-ortodoxe, un parastas solemn pentru repaosul sufletesc al neuitatului canonic Dr. Augustin Bunea.

— Starea d lui Sturdza. Un prieten al nostru — scrie »Adevărul« — sosit din Paris ne dă oare-cari amănunte precise cu privire la starea d lui Dimitrie Sturdza. D-sa se află acum iarăși instalat la otelul »Saint-James«, ocupând acelaș apartament în care locuia înainte de a fi internat la sanatoriu.

Inundațiile din Paris siliseră, acum în urmă pe d-nul maior Sturdza să se mute, împreună cu familia d-sale, tot la otelul »Saint-James« într'un apartament vecin cu al tatălui d-sale; dar după retragerea apelor Senel, d. maior Sturdza a părăsit otelul unde a rămas numai d. Dimitrie Sturdza, care e vizitat zilnic de fiul d-sale.

Bătrânul fost șef al partidului liberal primește foarte puține persoane străine și acum a suspendat și plimbările pe cari le făcea adesea prin oraș.

Asupra reîntoarcerii d-lui Dimitrie Sturdza în țară nu s'a luat încă absolut nici o hotărâre.

— O tragedie misterioasă s'a petrecut ieri în Sibiu. Un soldat foarte tânăr, fiul unui cetățean sas din Sibiu, povestește S. D. T., a intrat într'o mare prăvălie de cârnațarie din celatea de jos, schimbă conversație glumeață cu domnișoara din magazin și răzând o rugă să-i permită a veni și pe timpul prânzului. Imediat după aceasta se auzi trei focuri în magazin și când proprietarul, care țese pe o clipă, se întoarse grăbit, găsi pe tânărul militar întins pe spate și plin de sânge. Iera în agonie; lângă el era revolverul de serviciu fumegând și chipiul cu un r vâșel pe care sinucigașul scrisese că se sinucide din cauza răului tratament în armată și rugă pe rudele sale să stăruiască a se face o anchetă severă. Domnișoara din prăvălie, înspăimântată și zăpăcită, nu putu să mărturisească nimica. Unele persoane bine informate spun însă că tânărul a fost amorezat de domnișoara din prăvălie și amorul ar fi motivul sinuciderii sale. Se spune chiar că două din cele trei focuri ce s'au dat ar fi fost trase asupra ei și că tânărul ar fi dat numai focul al treilea asupra sa. Este însă inexplicabil cum fata nu a fost atinsă de gloanțe, deși era foarte aproape. Poliția chemată a predat afacerea comendurii militare care a trimis o comisiune la fața locului pentru anchetarea cazului.

— Sărmanul Kossuth! Pe vremea când ziarul vienez »Reichspost« publica o serie de articole supt titlul »Der wahre Kossuth«, în care Excelența Sa dl ministru era zugrăvit în culori puțin măgulitoare, — s'a găsit în Budapesta o inimă mîloasă cu numele Kulcsár, ca.e să-i la apărarea. Kulcsár s'a angajat să publice o broșură-răspuns, în care să-l prezinte pe Kossuth ca pe un cetățean puritan. Kossuth s'a învoit și s'a obligat să acopere cheltuielile de tipar.

Până să apară însă broșura, guvernul coaliționist a demisionat și Kossuth n'a voit să mai știe de broșură și cu atât mai puțin de plata ei.

Kulcsár, ce să facă? A pornit proces împotriva Excelenței sale pentru suma de 1600 coroan.

N'are noroc sărmanul Kossuth!

— Telefon-telegraf. Trei ingineri danezi au reușit să inventeze un telefon nou, care e chemat să producă o adevărată revoluție. E vorba anume de un mecanism care scrie tot cece se comunică prin telefon, așa încât dacă cineva nu e acasă când e chemat la telefon, când se întoarce găsește pe o fâșie de hârtie comunicatul telefonic — telegrafiat.

Două societăți americane au început tratative cu inventatorii pentru exploatarea acestei invențiuni epocale.

— Deputat ungar... De câteva zile, înaintea curții cu jurați din Viena se dezbate un proces de calomnie, pe care l-au pornit cîțiva generali ai armatei comune împotriva Kanului Kolischer, fost agent, samsar, și asistă »general persian«.

Cu prilejul acestui proces i-s'a luat și interogatoriul unui martor din Ungaria, a deputatului Rákovszky Béla. Președintele l-a întrebat dacă se simte îndreptățit a rosti o judecată despre Persia.

»Cinci ani am trăit în Persia — a răspuns Măria Sa — și pot să declar că Persia o eunosc mai bine decît patria mea ungurească«.

D. Rakovszky știe și scrie și citi...

— Victima beției. Din Illadja ni-se scrie: Sânt acum câteva zile, locuitorul din comună Sima Iovan Rugaci, s'a dus beat la birtul lui Traian Murgu unde după ce a mai baut, s'a luat la ceartă cu ortaciul său. Cearta a degenerat în bătăie, care s'a sfârșit cu acela că lui Iovan Sima i-au tăiat cu cuțitul foalele. După chinuri grozave nefericitul a murit, lăsând în cea mai mare mizerie familia și părinții săi bătrâni, avizați la ajutorul său.

— Tifosul exantematic din Budapesta începe să ia întindere. În cursul zilei de ieri numărul bolnavilor s'a sporit cu 5 — toți muncitorii. Au fost concediați 2 bolnavi, au murit doi.

Dintre îngrijitorii s'au îmbolnăvit doi inși, un servitor și o călugăriță.

Seara ni-se telegrafiază din Budapesta că astăzi s'au mai ivit 7 cazuri noi de tifos. Numărul total al bolnavilor e 37 și anume: 13 femei și 24 bărbați.

— Cununie. Dșoara Eugenia Cherebețiu își va serba cununia cu d. Coriolan Fl. Podoabă, absolvent de teologie, în biserica gr.-cat. din Someș-Odorheim, la 6 Martie n.

— Aviz. Sâmbătă seara la ora 9 fix, probă generală de »Romană« în sala dela »Mileniu«.

— »Mafia« în Elveția. În Elveția s'a dat de urma unei societăți secrete italiene, la fel cu »Mâna neagră« din Statele-unite. Cuibul acesta de bandiți stă în strânse legături cu »Mafia« din sudul Italiei. Scopul lor este jaful operat prin amenințări de diferite naturi. Reușita este sigură întotdeauna, pentru că membrii coloniilor italiene au o teamă deosebită de tâlharii aceștia, cari operează fără cruțare.

În Elveția au comis o mulțime de crime. Cea mai proaspătă a fost, măcelărirea unei femei, italiene, care n'a voit să le trimită suma de bani cerută.

Au fost prinși nouă dintre societarii »Mafiei«. Unul dintre ei va fi dat judecătii, ceilalți au fost expulzați, de pe teritoriul elvețian.

— Șerpi domestici. În unele părți ale Brașiliei locuitorii cresc un soi de șerpi numiți Giboia, care înlocuiesc foarte bine rolul miștelor noastre, căci au misiunea de-a distruge șoarecii cari sînt foarte numeroși în acele părți ale țării.

Șarpele Giboia, care se vinde între 5—6 cor. bucata pe piața din Rio-Jareiro, este un șarpe mic, care de-abea atinge grosimea unei mini.

Toată ziua, această reptilă inofensivă și lenes doarme pe scara casei indiferentă la trecerea oamenilor.

Însă, îndată ce vine noaptea, se duce la vînătoare luncind, strecurîndu-se și întinzîndu-se de îndată ce simte prada de aproape.

Acest animal se atașază foarte mult de casa stăpînului său, așa că dacă îl depărtezi de această casă, el știe întotdeauna să regăsească drumul.

— Mulțămită publică. Ni-se cere publicarea următoarelor: D. Dr. Nevră Oncu, harnicul avocat din Baia de Criș, a binevoit a dărui pe seama bibliotecii populare din comuna noastră Vaca, care numără peste 800 volume, volumul II din »Cartea de Aur«, pentru care îl rugăm să primească mulțămitele noastre. Ioan Bărna Inv.

— Un glas de durere. Supt titlul acesta »Gaz. Trans.« din Brașov publică o îndușeătoare

CARL TISCHER
SIBIIU-NAGYSZEBEN, Reitschulgasse 6.

Instalează atât în loc cât și în provincă lumină electrică, telefon, sonerie și paratunete; transformează lămpi de petrol pentru ardere cu electricitate cu prețuri ieftene. — Serviciu prompt și conștiințios.

scrisoare din Maramurăș, din care reproducem părțile următoare:

»Limba românească e neglijată; familiile ne sânt impestrițate. Nu sânt petreceri românești, întruniri, concerte, teatre etc. unde să ne cunoaștem unul pe altul și astfel multe frumseți românești rămân nedescoperite, ca floarea reginei prinire stâncile Pietrosului.

Prin cultura străină sântem rupți de către corpul națiunii, și înstrăinați de sufletul mamei nașuni. Au trebuit să vină Selăgenii să ne deștepte, (va ști Gherla să ne trimită și sămânță bună din Ardeal?) ca să vedem la ce hal de decadentă am ajuns; ci în urma nepăsării și a oarbei răzăriri, ne-am înrolat între renegații, prin cari se susține cultura maghiară.

Cultura maghiară și spirit maghiar propovădui, susținut de români maramurășeni! D.n Maramureș au răsărit irozii, Apsay János (cândva Vlad de Apșa, fost stipendist) marele haham al creștin-socialiștilor și Dr. Ion Bud (nepotul vicarului și copilul de suflet prin educație al canonicului Lauran, singurul român, care înainte de a fi boțezat a fost catolic, mai Papă ca Papa) care aiăt în coloanele lui »Máramaros«, cât și în »Budapesti Hirlep« a debutat prin grosolane ofențe la adresa națiunii sale. Aceștia sânt șerpil desghetați de »Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș«. De rămăneau la capre, erau mai folositori omenirei și națiunii.

Din preparandia din Siget au răsărit dascăli ca Tarța și Marchiș. Tarța s'a făcut calvin și cantor în Teceu. Semn, că nici confesiunea nu ni-o știm apăra și păzi; atât de infectat e mediul că trebuie să luptăm cu arme excepționale. Marchiș prin »Nemzeti Nevelés« — deși dascăl confesional în Gold, — formal agită în contra preoșilor valachi trădători de patrie și dușmani ai ideii. Aceștia păcătuiesc și din prostie, și prostia e cel mai puternic dușman. Sântem în țara lui »mégis« și a lui »pedig«, unde se află protopop care nu știe ce e românește »sobă«. Unde te izbești de fraze ca: »Mégis ț-am spus fiam«, pedig nu m-a ascultat... până și în vorbirile preoșilor...

E de prisos să mai caut a convinge pe cineva despre necesitatea înființării unui despărțământ al »Astrei« pentru părțile noastre. Și pe cine să conving în țara, unde astfel se roagă credințioșii: »Mégis mégis cu pace Domnul să ne rugăm... »Pedig a ta este împărăția și...«. Pe cine să conving în țara lui »mégis și pedig?»

— La Librăria »Tribunei« se află de vânzare 2 costume naționale, lucrate foarte frumos, motive românești. Prețul: unul 130 coroane și celalalt 140 cor. O talie originală, pe motive românești 16 cor. Tot la librăria noastră se mai află de vânzare 2 tablouri admirabile, puse în cadre frumoase »Botezul Domnului« 115x90 cm. 125 cor. »Biserica din Tebea cu mormântul marelui nostru erou Avram Iancu 80x65 cm. 65 coroane. Aceste tablouri, abstrăgând că sânt lucrate de un român, sânt lucrate atât de artistic încât ar face decorul oricărui salon românesc.

— Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch, Anisette, Benedictin, Chartreuse, Caracao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Roza, Vanilie, Silvoriu, Rachiu de drojzii și Rom. 10 doze în modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist Cluj. — Kolozsvár.

Gronica literară și culturală.

Sedintă literară-muzicală în Caransebeș. Societatea de lectură »Ioan Popasu« a studenților dela institutul teologic din Caransebeș invită la ședința literară-muzicală ce va avea loc Joi, 3 Martie n., în sala hotelului Lichtneckert din Caransebeș. După serată — danț. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

Plata grânelor din Arad

26 Februarie 1910.

Deși sântem încă departe de terminul oficial al Inceputului primăverii, zilele de primăvară ne-au sosit deja cu cerul lor răzător și cu căldura lor plăcută. Pentru starea sămănturilor nici nu se poate închipui o vreme mai favorabilă și oamennii, în nădejdea frumosului seceriș ce se anunță, își aduc în piață tot prisosul de grâu ce mai au. Imprejurarea aceasta explică căderea prețurilor ce s'a constatat azi.

S'a vândut azi:

grâu 1000 mm.	13.60—70
orz 100 mm.	6.50—
ovăș 100 mm.	6.80—
secară 100 mm.	8.60—
păpușoi 600 mm.	5.90—6—

Prețurile sânt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 21 Februarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. —	fil
Din comitatul Albei — —	28 » 80—29 » 80	»
De Pesta — — — — —	28 » 90—29 »	»
Bănățanesc — — — — —	28 » 95—29 »	»
De Bacica — — — — —	28 » 60—29 »	»
Secară de calitate I. — —	19 » 75—20 » 05	»
Secară de calitate mijlocie	19 » 55—19 » 65	»
Orzul de nutreț, calitate I.	14 » 75—14 » 95	»
Ovăș de calitate I. — — —	15 » 70—16 »	»
Ovăș de calitate a II. — —	15 » 40—15 » 60	»
Ocuruz — — — — —	14 » 80—15 »	»

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare

I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din călătorie	2—
Dr. E. Babeș: Diaagnoza	3—
A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă (op. premiat)	1:50
Stelian Russu: Foiletoane	1—
A. O. Maior: Bibliot. copiilor, vol. II. » v. III și IV.	1:60
Isidor Ieșan: Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent	1:50

Din valoroasele cărți ale regretatului canonic Dr. Augustin Bunea:

Mitropolitul Dr. Ioan Vancea de Buteasa, schiță biografică	cor. 1.—
Chestiuni din dreptul și istoria bis. române unite, partea I	cor. 2.—
partea II-a	cor. 1.50
Discursuri; Autonomia bisericească; Diverse	cor. 5.—
Ierarhia românilor din Ardeal și Ungaria.	cor. 3.—
Mitropolitul Sava Brancovici	cor. 1.50
Amintirea lui T. Cipariu	cor. —50

In amintirea canonicului Augustin

Bunea. Articole și alte semne de durere ale neamului . . . . . cor. J

„Impresii de teatru din Ardeal“

de Zaharie Birsan.

Prețul 2 coroane.

plus 20 fileri porto.

Tot dela librăria noastră se mai pot procura revizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură și scrieri complete, romane, nuvele, poezii și ceri călători etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—130—20 fileri pentru porto, poștal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul să se adreseze către: Librăria »Tribunei« Arad str. Deák ferencz 20.

Posta Administrației.

T. Pop Buntești. Mai rămâne 8 cor. pe trecut.

Dionisie Negru, Clacova. Am primit 12 fr. abonament până la 1 Iulie 1910.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu. »Tribuna« institut tipografic, Nichin și co

ANUNȚ.

Se caută

un tânăr cvalificat și cu praxă,

care poșede perfect limba statului, în cancelarie notarială. Salar 800—1000 cor. anual. Doritorii de a ocupa acest post se adreseze la Administrația »Tribunei«.

Josif Drăgan orolitoria domnească de moda engleză

Oradea-mare — Nagyvárad, Nagy Sándor-utca

(Lângă prăvălia Caillé).

Cea mai avantajoasă sursă de cumpărat haine pentru publicul din Oradea-mare, comit. Bihorului și din împrejurimile vecine. Haine în rate avantajoase arătate ca în străinătate. Executare specializată. Specialități de materii engleze, școțiene și din țară de cea mai bună calitate și gust. Mare asortiment de veșminte moderne. Comandele se execută prompt și conștiinț

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofoaen, la

»FALK IMRE« se pot procura cu plătere în rate

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoare. Ca stimă: Falk Imre, Kolozsvár, str. Deák Ferencz nr. 30.

In candidat de avocat

in praxă, imediat așă aplicare in cance-
ria subscrisului.

Dr. Teodor Popescu,
advocat in
Făgăraș—Fogaras.

Ministerul Finanțelor.

Direcțiunea Comptabilității Generale
a Statului și a Datoriei Publice.
Datoria Publică.

Nr. 155542. 3 Februarie 1910.

Publicațiune.

A 32-a tragere la sorți a titlurilor de
valoare nominală de 5% internă de 1894, împrumutul
de Lei 6,500.000 se va efectua în ziua
de 1/14 Martie 1910, ora 10 dimineața
în sala specială a Ministerului de Finanțe,
în conform dispozițiilor stabilite prin regu-
lamentul publicat în »Monitorul Oficial»
nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La această tragere se vor amortiza titluri
de valoare nominală de Lei 45.000 în pro-
porția următoare:

4 titluri de câte 5.000 Lei	20.000
50 » » » » 500 »	25.000

54 titluri pentru o valoare
nominală de Lei 45.000

Publicul este rugat a asista la tragere.

Directorul Comptabilității Gen.
a Statului și a Datoriei Publice.
S. Quintescu.

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă
sau abonează cărbuni și
cochs pentru iarnă, eco-
nomisește 25%!

100 Klgr. cochs de fa-
brică de gaz cor. 4'60.

100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Prusia
cor. 4'60.

100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Jil c. 4'—.

100 Klgr. cărbuni de
lemn fără praf cor. 6'—.

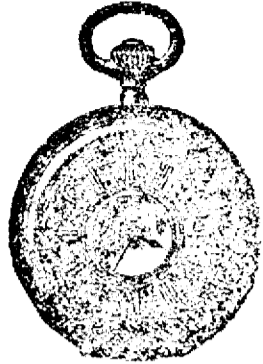
100 Klgr. de cărbuni
pentru fauri cor. 4'60.

Róth József mare neguțător
de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru
trierat expediez cărbunii de Prusia de
calitate cea mai bună.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

BINDER LAJOS

ciasornicar și gluvaerglu in
:- MEDGYES, Marktplatz Nr. 8. :-

Depozit bogat de
tot-felul de ciasornice de aur și argint
precum și ciasornice de metal și nickel.
Articlii de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.
Reparaturl solide și ieftine. — Serviciu conștănțios.

Wurmlinger Mátyás,

lăcătar specialist pentru edificii.

Intreprindere pentru organizarea electricității
și sfredelirea adâncă a fântanelor arteziane in

Lugoj, str. Weis nr. 6.

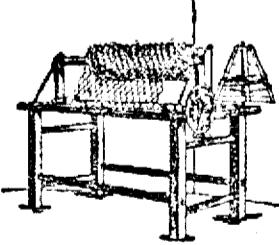

Primul
atelier de
reparaturl
din Lugoj.

Intreprindem și executăm tot felul de
lucru și reparaturl ce se țin de specia-
litatea organizării electrice și a altor afaceri
ce aparțin branșei de lăcătar.

Sfredelirea fântanelor artezice
pe lângă prețuri moderate.

Cele mai ex-
celente instru-
mente pentru
săparea de .

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

Nu trebuiesc anteprenori; domeniile,
comunele, singuraticii: singuri pot
face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pen-
tru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimit gratis și franco.

== Premiat la 6 expoziții. ==

Procurati
de la librăria „TRIBUNEI”

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc”

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bi-
sericesc, cea mai bogată
antalogie a cântărilor
bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documen-
tează iuțala cu care a trecut prima ediție
în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare,
pe 2 coloane, litere latine, lipar roșu-ne-
gru. Cuprinde rînduielele tuturor sărbăto-
rilor de peste an, precum și tipul bisericesc.
Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima
compactorie din Budapesta.

Prețul unul exemplar broșat 10 cor.
legat in pânză frumos aurit 12 cor.,
legătură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu
se mai află, numai după comanda specială
bucata 16 cor. plus porto postal 60 fil.

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-
toare (tock).

Intrebuințarea »Cantorului Bis.» dispen-
sează pe toate celelalte cărți bisericești,
ca: mineiul, triodul, penticostarul, molit-
velnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei
4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai câteva
exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de
sărbători bisericilor și
specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei
și librăriei „Tribunei”

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 376.

MEGYERI IMRE

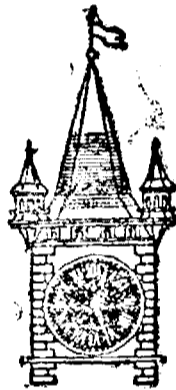
văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu aburi, în ALBA IULIA Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lângă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

CHAMPAGNER
TÖRLEY

Prăvălie mare de oroloage.

LOSONCZY LAJOS,
orologier și pentru oroloage de turn.
ARAD, Vörösmarty-u. 1. (lângă Holtzer).

Primește și pregătește tot-felul de oroloage de turn precum și reparări și transformări de totfelul de oroloage, pe lângă garanță de 5 ani cu prețuri moderate. — Depozit de tot-felul de oroloage de buzunar, — de părete și atârătoare, precum și articlii de aur și argint — executate foarte fin. — Comandele din provincie se execută repede și punctual.

Kneffel Károly és F

Am onoare a aduce la cunoștința public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni

din palatul de pe Andrassy-tér nr. 14

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stă la dispoziția p. t. public cu cărbuni veritabili în ori-ce cantitate, transportați acasă și primește angajament pe întregul sezon ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, corespondență sau prin Telefon nr. 1 la firma:

Kneffel Károly és F

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr.

(Cassa Kneffel).

IOSEF JIKELI

SIBIU, str. Cisnădiei Nr. 47.

Telefon Nr. 190.

neguțatorie pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; fa-furii și blade înflorate, rame pentru licoane, globuri și lămpi, oglinzi țigle de sticlă.

Recomandă scule bisericesti:

Cupă și vas de botez; Potire argintate pe dinăuntru aurite; Cădelniță; Caldărușe pentru apă sfințită; Candele de părete de bronz; Candele argintate; Cruci; Sfeșnice de altar; Candelabre.

Ieftin de tot: Candelabru aurit, pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot K 43—

— — La dorință servește cu catalog gratis și franco. — —

Mâna fiecăruia poate fi frumoasă dacă o îngrijește destul. Cel mai bun mijloc pentru îngrijirea mânilor este **Lichidul 'Elza'** pentru mâni

pentru că e pregătit din materiile cele mai bune pentru conservarea frumuseții mânilor.

Lichidul 'Elza' pentru mâni după o folosință de 3 ori face mâniile cat se ate. Mânile roșii după 8 zile le înăbește. E cu totul nestrăicătoare. Pe când glicerina, crema de glicerină și altele, după o folosință mai îndelungată înegresc mâniile, lichidul 'Elza' pentru mâni face mâniile albe ca zăpada. Glicerina, crema de glicerină și altele fiind cleioase sunt nepăcute și grețoase. Lichidul 'Elza' pentru mâni, îndată să a soarbe. Dacă folosiți zilnic lichidul 'Elza' mâniile vor fi totdeauna frumoase, pentru că le scutește de stricăciunea vântului.

Prețul 30 fileri.

Se poate căpăta la preparatorul **Kertész Ernő** — farmacia la — St. Anton de Padua Szabadka, Szegedi ut.

Magazin principal la Vojtek și Weisz drogueier — în Arad.

INTREPRINDERE ROMĂNEASGĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.

Stabilimentul și cancelaria Perceș-u. 9.

Primește: plănuirea și zidirea de biserică, școală, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de ciment, comanda se primesc.

Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Industria St. Antoniu, pentru fabricarea luminilor a lui

J. NEUHOLD & COMP.

TIMIȘIOARA-TEMESVÁR,

strada Hunyadi și Batthyányi, piața Dózsa,

colțul de lângă statuia St. Maria.

Recomandă on. preoțimi

lumini de vax

cu prețuri foarte moderate.

Distins cu premiul statului și laudat de Majestatea Sa.

Luminează frumos!

Nu produc fum și se scurg.

Telefon Nr. 622;

Halmai József, fost adjunt la notarul public
regesc din Boroşineu, și
Strausz Gyula, fost ofțiant de bancă.

Cancelaria Inregistrată

Halmai și Strausz,

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani,
vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.

Mijlocește: împrumuturi ipotecare (pe
întabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (con-
vertarea) de împrumuturi ipotecare, dela
procente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vinderea, schim-
barea și esarendarea de averi mai mari
pământuri, etc).

Primește: manipularea (conducerea) case-
lor de închiriat pe lângă remunerațiuni cât
se poate de minimale.

Mijlocește: vinderea, cumpărarea și schim-
barea de căși particulare, căși de închiriat și vii.

Primește: parcelarea și colonizarea ave-
rilor imobile (pământuri).

Telefon nr. 726.

Adresa telegrafică: Halmaistrausz.

Correspondență se poate face și în limba română.

Arad, (str. bisericii) Weitzer János-u. Nr. 9,
în partetul edificiului nou a școlii de fete.

Cu deosebită simă:

Halmai și Strausz.

PRIMA FABRICĂ LUGOJANĂ
DE CEMENT ȘI BETONIZARE
INTREPRINDERE PENTRU EDIFICĂRI

IOSIF KNOTT

Fabrica:

În drumul Buziașului
în fața casei de vamă.

Cancelaria de zidire:

Telefon Nr. 119.

În fabrica mea sunt aplicați numai indivizii cei
mai buni de lucru din capitală și mă rog, că
precum până aci, așa și de aci înainte să fiu
cercetat cu toată încrederea. Primesc toate
lucrurile aparținătoare acestei branșe și susțin
o magazină bogată de cement pentru țevii,
sârme, trepte de piatră, vâlăe, petrii
la hotare, sămănătoare, fundamente la
cupoare, cruci la morminte. — Primesc mai
departe edificare și betonizare de poduri
mai mari și mai mici, conduceri de apă,
vaduri, padimentare de terase, provederea
pe din jos a pereților cu table de mozaic,
precum și cu table de cement în diferite
culori.

Vinderea în mare și mic a cementului
de Portland și Roman.

Pentru pregătirea și calitatea celor aici înșirate primesc
și oferz garanție.

La dorință servesc bucuroși cu planuri și preliminară de spese.

— Telefon pentru oraș și comitat Nr. 318. —

Atelierul special de reparat
al renumitei firme:

SCHMEREK & SZABÓ

— Temesvár-Jószefváros, Bonnáz-u. 14. —

Primește tot-felul de reparări și tran-
sformarea motoarelor cu benzină,
gaz și ulei brut, precum și repa-
rări de automobile, bastimente,
și biciclete-motor.

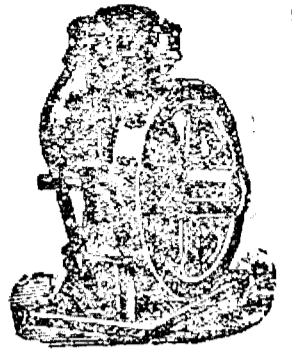
Depozit de articlii tehnici.

Fitile magnetice. Unsurii.

— Material de condensatoare. —

Arzătoare cu acetilen.

Material pentru instalări cu electricitate.

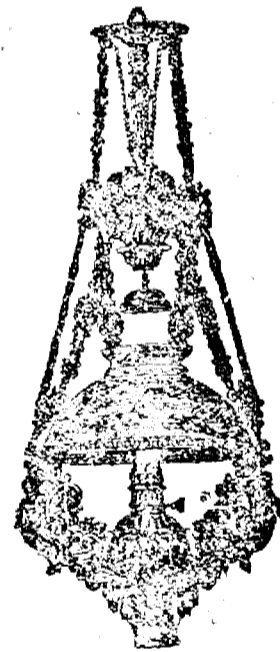

Deschidere de prăvălie de sticlării și porțelan.

Fac cunoscut on. public din Vârșeș și jur, că în
piața Francisc Iosif, colțul casei dlui Vasa
Petrovits am deschis o nouă

prăvălie de
sticlării,
porțelan,
icoane,
oglinzi
și lampe.

Incadrări
de icoane
se fac conștiin-
țios, prompt și
cu prețuri
foarte ieftine.

Primesc
lucrări de
sticlă
pentru zidiri
și le pregătesc
în atelier și
afară cu prețuri
foarte ieftine.

Garnituri
de sticlă
și serviciu
alb pen-
tru masă.

Roagă binevoitorul sprijin:

MARKUS EISER, Versec.

RUDOLF CZECK : urmașul lui :
Julius de Molnár

SIBIU (NAGYSZEBEN) Grosser Ring Nr. 19.

— Execută totfelul de icoane artistice. —

Platinatipia icoane simple mici și până la mărime
naturală. — Picturi renumite cu ulei în toată
mărimea, după orice fotografie mică.

Fotografierea copiilor executată modern, fotografiere în
grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mă-
rimii este primul. Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se
poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc bucuroși.

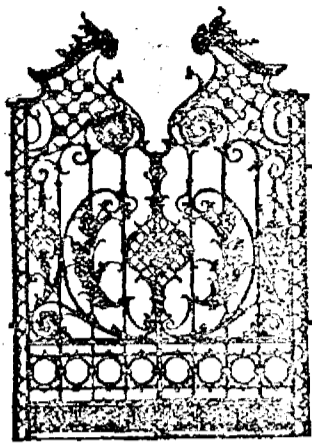
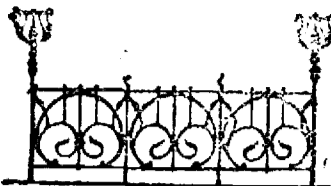
SLEPÁK A.

orologier, aurar și giuvargiu în

Marosvásárhely, Széchenyi-ter nr. 43.

Mare depozit de tot felul de oroloage de buzunar, de părete, atâr-nătoare precum și tot felul de giu-vaericeale de aur și ar-gint. Reparări de oro-loage și giuvaericeale se efeptuiesc prompt. —

Giuvaere vechi de aur și argint le schimb sau le cumpăr cu cel mai mare preț de zi. —

B. Bak Sándor

lăcătar și zidar specialist

Kolozsvar, Malom-u. nr. 16

Recomandă vâртеje pentru ferestri sistem Szultzberg sunt cele mai bune — reprezentanță pentru părțile ardelen

In nou zidita fabrică se execută:

tot-felul de lucrări de lăcătar, fiere pentru zidiri compoziții de fier, gratii și lucrări de fier, et gratii și lucrări specialiste de faur. — Telefon nr. 50

Decorat cu medalie de Argint la Expoziția Română București 1906.

Onorat Cler român!

Am onoare a aduce la cunoștința mult onoratului Cler Român că, la cererea mai multor domni preoți, cari din inimă curată doresc sprijinirea meseriașilor români, mi-am provăzut subscrisul, depozitul meu cu tot felul de

• Pălării preoțești •

pe cari la comandă, le trimet ori și unde pe lângă prețurile cele mai convenabile. In deosebi recomand modelul nou de pălării de mătase (păroase) făcut de mine după gustul dlui Dr. Miron E. Cristea, care model prinde bine ori-ce față. Cu permisiunea Domniei Sale l-am și numit

„Model Dr. Cristea“.

Este frumos, elegant și de sigur va satisface gustului fiecărui Domn preot acest drăgălaș model.

Tot odată fac cunost Onor. Cler Român, că acest adevăratul „Model Dr. Cristea“ numai la mine se poate procura, căci nici nu le este permis la alte firme al face acest model ci numai mie singur, cumpărând dela alte firme străine aceste pălării va fi numai imitații atât în calitate cât și în format. **Prețul 9 cor. 40 fl.**

Pălării preoțești linse calitate fină 7 cor. Cutia și porto 1 cor. 20 fl., trimit ori și unde cu rambursă sau primind banii înainte, neconvenindu-i vreunui domn preot, pălăria primită se poate înapoia, și momentan restitui paralele.

Fesuri preoțești pentru iarnă, prețul 5 cor.

In speranță că onor. Cler Român va da sprijinul cu-venit unicului pălărier român, și va cumpăra mai bucuros dela firmă română ca dela firme străine, semnez

Cu deosebită stimă:

A. Meșotă,

pălărier român.

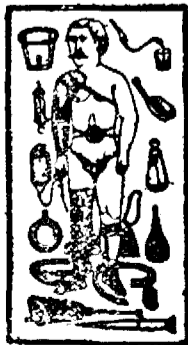
Brașov, str. Orfană 3.

ZOMBOR SANDOR

ortoped și fabricant de instrumente medicale.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni medici, că am deschis în Oradea-mare—Nagyvárad Uri utcza nr. 26, un atelier pentru instrumente medicale,

conform cerințelor moderne de azi, unde se pregătesc tot-felul de instrumente specialiste și alte mașini de brânșă aceasta și primese și repararea, - ascuțirea, lustruirea și nichelarea acestora. — Pregătesc după cel mai nou sistem aranjamente de spital, mese pentru

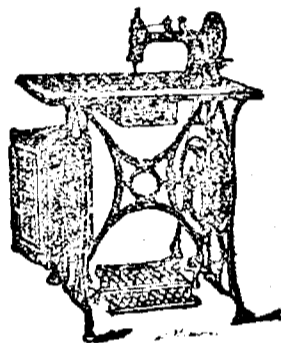

operație și pentru examinare, du'apuri pentru instrumente speciale și de legat, precum și membre artificiale mașini orthopede pentru umblat și pentru îndreptarea corpului, etc. corsete artificiale ș. a. Comandele din provincie se execută prompt și conștiințios. —

BALOG GEZA

Depozit de biciclete și mașini de cusut, atelier de reparat Vârșet — Versecz, str. Deák Ferencz Nr. 3.

Filiale: Becicherecul mare, Fő ut și colțul str. Martintz.

Depozit de toffelul de mașini de cusut și biciclete

din țară și din străinătate precum și tot-felul de părți de-ale acestora cu prețuri foarte ieftine.

Atrag tot odată atențiunea on. public asupra celor mai bune ace ale mele pentru mașini de cusut.

Reparaturile se efeptuiesc prompt și ieftin. Garanție pe 5 și 10 ani.

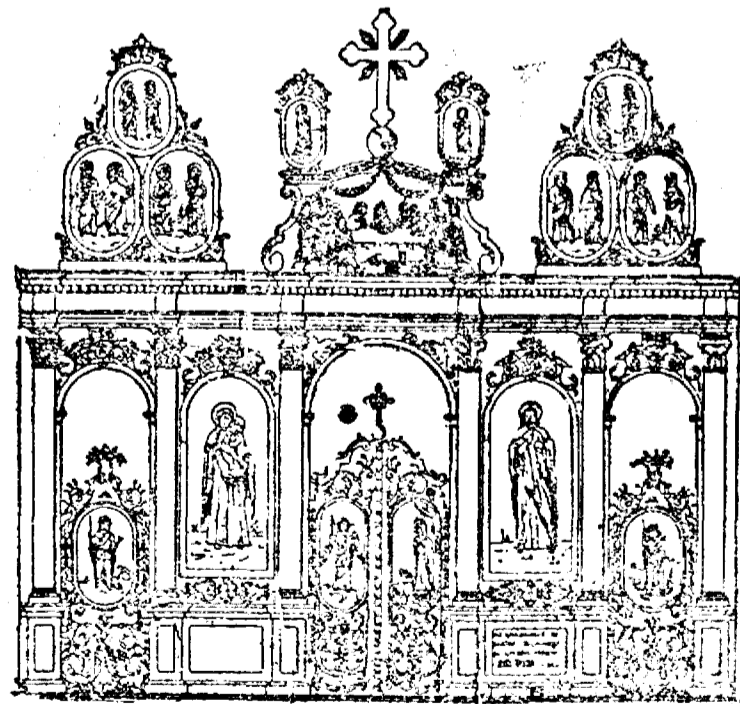
Fondată la 1870.

Fondată la 1870.

— Edificător de altare și iconostase bisericești. —

Komáromi László

Rákospalota (l. Budapesta) Str. Főut 49.

Edifică și aranjază pe deplin:

altare, iconostase, icoane, statuie, strane, amvoane, scaune (bănci) bisericești, ș. a.

Renovez pe deplin, ori în parte bisericile pe lângă prețuri foarte ieftine. Poftim pe ori-cine să binevoiască a compara preliminarile mele cu ori-care din străinătate.